

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور

۲۴. بخش آموزش و پرورش

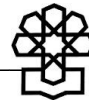
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۵۲۲۱
آذرماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۴.....	کلیاتی درباره وزارت آموزش و پرورش.....
۶.....	بررسی متن تبصره‌های ماده واحده بودجه کل کشور مربوط به وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه.....
۹.....	بررسی جایگاه بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در بودجه عمومی دولت.....
۱۲.....	بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه.....
۱۸.....	بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه برحسب برنامه.....
۲۳.....	بررسی اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه.....
۲۷.....	جمع‌بندی.....
۲۸.....	پیشنهاد.....
۲۹.....	منابع و مأخذ.....

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور ۲۴. بخش آموزش و پرورش

چکیده

مقایسه ارقام لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کشور چند نکته حائز اهمیت و قابل تأمل پیش روی ما می‌گذارد.

نخست آنکه سهم اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در لایحه، رقم ۳۳۴۸۰۵۳۹۰ میلیون ریال است که ۹/۵۶ درصد از کل بودجه عمومی دولت را به خود اختصاص می‌دهد. این درحالی است که در قانون سال ۱۳۹۵ سهم آموزش و پرورش ۹/۷۹ درصد از کل بودجه عمومی بوده است. توجه داشته باشیم که همواره بودجه آموزش و پرورش کمتر از ۱۰ درصد بودجه عمومی دولت را به خود اختصاص داده است. گستره وظایف و مأموریت‌های آموزش و پرورش در لایحه در ۷ ردیف، ۴۵ برنامه و ۲۹۸ فعالیت تفکیک شده است. تعداد دو زیرمجموعه و ۶ برنامه و ۱۸ فعالیت نسبت به سال قبل افزایش یافته است.

نکته سوم؛ از کل اعتبارات هزینه‌ای وزارتخانه، ۹۳/۱۶ درصد به پرداخت حقوق و مزایای کارکنان این وزارتخانه اختصاص دارد و تنها ۶/۸۴ درصد از جمع هزینه‌ها صرف سایر امور می‌شود. با نگاه به عملکرد اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش در سال‌های گذشته به نظر می‌رسد که این وزارتخانه در پرداخت حقوق و مزایای مستمر کارکنان خود با کسری مواجه شود و برای جبران آن از همان اندک اعتبارات بخش سایر نگاهداری.

نکته چهارم؛ آن است که بند «ب» تبصره «۲۰» که با موضوع واگذاری ده درصد از فعالیت‌های تصدیگری وزارت آموزش و پرورش آمده است، دارای سوابق قانونی و آیین‌نامه اجرایی می‌باشد. افزون بر این، این تبصره ماهیت برنامه‌ای دارد و از نگاه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد دارای ابهام است.

نکته پنجم، در لایحه تعداد شش برنامه مشتمل بر نوزده فعالیت، به مأموریت‌های این دستگاه اضافه شده است. ضمن آنکه هیچ برنامه‌ای نسبت به قانون سال قبل، حذف نشده است. یعنی در مجموع ۳۹ برنامه سال قبل به ۴۵ برنامه در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است. تأمل در باب برنامه‌های افزوده شده به‌ویژه درباره «برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان» بسیار ضرورت دارد.

نکته ششم؛ برنامه تأمین توسعه مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها و ساختمان‌ها و ماشین‌آلات در لایحه به میزان ۹/۷۱ درصد کاهش یافته است. سهم عمده این کاهش مربوط به

فعالیت تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام است. این درحالی است که براساس قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اعتبار مورد نیاز این فعالیت بایستی طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۸ در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌گرفت. اما اعتبارات این فعالیت تا به امروز به‌صورت کامل تأمین نشده است، اگرچه تعداد بیشتری به مدارس نیازمند بازسازی اضافه شده است.

نکته هفتم؛ اعتبارات بخش سایر دو ردیف «ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها» و «کیفیت بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی» به ترتیب ۲۹/۱ و ۱۳/۲۹ درصد کاهش یافته‌اند.

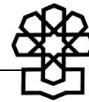
توضیح: در متن گزارش هر جا که «وزارت آموزش و پرورش» نوشته شده منظور «وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه» می‌باشد.

مقدمه

بودجه از مهمترین ابزارهای سیاستگذاری اقتصادی است. در این میان سیاستگذاری اقتصادی در بخش آموزش و پرورش به دلیل نقش و اهمیتی که جامعه‌پذیری و تربیت شهروند در یک نظام اجتماعی دارد، از حساسیت‌های ویژه‌ای برخوردار است. میزان اعتباراتی که برای این بخش در نظر گرفته می‌شود نشان‌دهنده جهت‌گیری‌ها و اولویت‌های یک نظام اجتماعی است. هرچه میزان اعتبارات بیشتر باشد، نشان می‌دهد که آن جامعه به امر آموزش و پرورش اهمیت بیشتری قائل است و تربیت نیروی انسانی و تربیت شهروند از اولویت برخوردار است. توسعه اقتصادی و اجتماعی یک کشور بر سرمایه‌های انسانی آن استوار است. بنابراین صرف هزینه برای آموزش و پرورش سرمایه‌های انسانی توانمند و دانا هیچ‌گاه بدون نتیجه نخواهد بود.

اما در نظام بودجه‌ریزی ایران، همواره نظام آموزش و پرورش جایگاهی ضعیف داشته است. ضعیف به این جهت که غالباً کمتر از ۱۰ درصد بودجه عمومی دولت به آن اختصاص داشته است. از آنجا که سهم قابل توجهی از بودجه این وزارتخانه صرف پرداخت حقوق و مزایای کارکنان می‌شود، بنابراین هزینه‌هایی که برای کیفیت‌بخشی به امر آموزش و پرورش در نظر گرفته می‌شود بسیار ناچیز بوده و چه بسا که گاه از همین حد نیز کاسته شده و به اعتبارات پرداخت حقوق و مزایا افزوده می‌شود.

همچنین توجه داشته باشیم که طی سالیان گذشته وظایف و مأموریت‌های بسیار دیگری به این نهاد محول شده است که به‌طور سنتی در گذشته از وظایف این دستگاه نبود. به‌عنوان مثال اهدافی چون «پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان» و یا «توسعه عدالت آموزشی»، خود از جمله اهدافی هستند که حتی در صورت عملیاتی شدن می‌توانند اعتبارات بسیار بیشتری را از آنچه که در

لایحه آمده است به خود اختصاص دهند. بر این اساس هرچه نظام بودجه‌ریزی در آموزش و پرورش بیشتر معطوف به اهداف اصلی و پایه‌ای این دستگاه باشد، واقع‌گرایانه‌تر خواهد بود. زیرا اضافه نمودن اهداف کلان دیگر نه تنها باعث می‌شود که این نهاد از انجام وظایف اصلی خود باز بماند بلکه موجب می‌شود که مأموریت‌های اضافه شده نیز به صورت ناقص و حتی بدکارکرد تحقق یابند.

اما در باب لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ حتی اگر در صورت خوش‌بینانه‌ترین وضعیت، همه اعتبارات محقق شود، به نظر می‌رسد که وزارت آموزش و پرورش با اختصاص ۹/۵۶ درصد از کل بودجه عمومی دولت بسیار به دشواری بتواند ضعف‌ها و نقصان‌های انباشته شده آموزشی و نیز مطالبات معوق فرهنگیان را تأمین کند.

باید توجه داشت که جلب رضایت فرهنگیان یکی از مهمترین ارکان ایجاد ثبات اجتماعی در جامعه ایران است. از این رو برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که به تأمین معیشت و امور رفاهی فرهنگیان اختصاص دارد می‌بایست که با دقت و جدیت بیشتری مورد تأمل قرار گیرند.

انتظار می‌رود که بودجه آموزش و پرورش، حتی‌الامکان در سه سطح، عدالت آموزشی را تحقق بخشد. اول ایجاد عدالت آموزشی در برنامه‌های آموزش و پرورش به این معنا که :

- در همه مدارس به یک میزان پول صرف هر دانش‌آموز در پایه‌های تحصیلی مشابه نمایند. یعنی توزیع سرانه دانش‌آموزی بدون در نظر گرفتن تبعیض در مناطق و استان‌ها صورت پذیرد و چه بسا مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم از سرانه بالاتری برای جبران کاستی‌های گذشته، بهره‌مند گردند.

- همه مدارس از نظر اندازه و تجهیزات و امکانات در پایه‌های تحصیلی مشابه برابر باشد. در این مهم، آموزش و پرورش برای جبران کاستی‌ها و تنگناهایی که در مناطق دورافتاده و کمتر توسعه‌یافته وجود دارد، لازم است که اعتبارات بیشتری در نظر بگیرد.

دوم برقراری عدالت در سطح برخورداری‌های کارکنان این حوزه نسبت به برخورداری سایر کارکنان دولت و رفع تبعیض در پرداخت‌های فرهنگیان و سایر کارکنان دولت. سطح سوم عدالت، به معنای ایجاد توازن در صرف هزینه‌ها در بخش‌های درون نظام آموزش و پرورش است. به این معنا که برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که اهمیت بیشتری دارند در تخصیص بودجه، اولویت بیشتری داشته باشند. ایجاد عدالت آموزشی در نظام آموزش و پرورش رسمی کشور از آن جهت اهمیت دارد که مبنای پایه اصلی تحقق عدالت اجتماعی است. هر گونه تبعیض و نابرابری در این حوزه، کل نظام اجتماعی را با مخاطره روبرو می‌سازد.

با این ملاحظات می‌توان به طرح پرسش‌های بنیادی در ساختار بودجه آموزش و پرورش پرداخت. از جمله آنکه آیا با کاهش ۱۰ درصدی تصدیگری در حوزه آموزش و پرورش، هدف ایجاد عدالت آموزشی تحقق می‌یابد؟ آیا می‌توان این نهاد را با سازوکارهای حاکم بر بازار اداره نمود؟ آیا برنامه‌ها و فعالیت‌های تعریف شده در بودجه اهداف اسناد و قوانین مرتبط با وزارت آموزش و پرورش را تحقق می‌بخشد؟

با این ملاحظات به بررسی لایحه بودجه وزارت آموزش و پرورش می‌پردازیم.

کلیاتی درباره وزارت آموزش و پرورش

الف) سیمای آماری وزارت آموزش و پرورش

ابتدا لازم است ابعاد و گستره وزارت آموزش و پرورش را در نظر آوریم تا بدانیم که در بحث بودجه و اعتبارات درباره چه موقعیتی سخن می‌گوییم. به این لحاظ در جدول ذیل سیمای عمومی وزارت آموزش و پرورش را از حیث دامنه نیروی انسانی و تعداد دانش‌آموزان و مدارس منعکس می‌کنیم. برای داشتن تصویری نسبتاً کامل‌تر، روند این تغییرات را در سه سال اخیر از نظر خواهیم گذراند.

جدول ۱. گزارش اجمالی آمار آموزش و پرورش

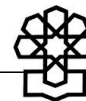
سال تحصیلی	آمار دانش‌آموزان	آمار مدارس	آمار کارکنان
۱۳۹۵-۱۳۹۴	۱۲۷۰۷۰۸۷	۱۳۰۳۳۲	۹۱۹۷۷۸

مأخذ: سالنامه آماری وزارت آموزش و پرورش سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵.

همان‌گونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود آمار دانش‌آموزان و مدارس طی دو سال اخیر، افزایش و درعین حال آمار کل کارکنان، کاهش یافته است. می‌توان چنین در نظر گرفت، این دستگاه حدود چهارده میلیون از جمعیت کشور را پوشش می‌دهد. از این رو هر تصمیمی درباره ساختار بودجه و اعتبارات این دستگاه، تبعات فرهنگی و آموزشی گسترده‌ای خواهد داشت. به این جهت در درجه اول، سهم آموزش و پرورش در کل بودجه کشور و در درجه دوم، نحوه توزیع این اعتبارات در درون این دستگاه از حساسیت ویژه برخوردار می‌شود.

ب) روند تغییر اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در بودجه عمومی دولت

مطالعه جایگاه بودجه وزارت آموزش و پرورش طی پنج سال گذشته می‌تواند تصویر کلی و عمومی مفیدی به ما بدهد تا به صورت کلی از موقعیت اعتبارات این دستگاه در بدنه نظام اجرایی کشور مطلع شویم. با این ملاحظه که: طی این سال‌ها تغییر و تحولی در ساختار اجرایی نظام آموزش و پرورش پدید نیامده است. با این مطالعه می‌توان دریافت: سهم بودجه وزارت آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت همواره کمتر از ۱۰ درصد بوده است.

جدول ۲. سهم اعتبارات «وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه»
از بودجه عمومی دولت طی پنج سال گذشته

سال	سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت در قانون (درصد)
۱۳۹۱	۹/۷۳
۱۳۹۲	۷/۱
۱۳۹۳	۸/۶۸
۱۳۹۴	۹/۶۲
۱۳۹۵	۹/۷۹
۱۳۹۶	-

جدول ۳. ساختار و ترکیب کمی وظایف و مأموریت‌های وزارت
آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در بودجه عمومی دولت

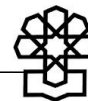
سال	تعداد ردیف	تعداد زیرمجموعه	تعداد برنامه‌ها	تعداد فعالیت‌ها	زیرمجموعه‌های اضافه شده
۱۳۹۵	۷	۱۹	۳۹	۲۸۰	-
۱۳۹۶	۷	۲۱	۴۵	۲۹۸	زیرمجموعه بیرون‌سپاری و توسعه مشارکت در آموزش‌های کاردانش زیرمجموعه فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان

بررسی متن تبصره‌های ماده واحده بودجه کل کشور مربوط به وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه

در جدول ۴ کلیه تبصره‌هایی که «وزارت آموزش و پرورش» مربوط است، درج شده است. لازم به توضیح است تبصره‌هایی که در متن ماده واحده به صورت عام و کلی به «دستگاه‌های اجرایی» اشاره نموده است در این جدول منعکس نشده‌اند.

جدول ۴. احکام مرتبط با وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در متن ماده واحده بودجه عمومی دولت (مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با قانون سال ۱۳۹۵)

قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶
<p>بند «ه» تبصره «۱»- وزارت نفت موظف است از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط معادل ریالی دو میلیون تن قیر رایگان تا سقف مبلغ بیست و چهار هزار میلیارد (۲۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال ۳ درصد (۳٪) جهت نوسازی مدارس در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس) قرار می‌گیرد.</p>	<p>بند «ه» تبصره «۱»- وزارت نفت موظف است از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط معادل ریالی دو میلیون تن قیر تا سقف مبلغ پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را به .. سه درصد (۳٪) جهت نوسازی مدارس در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) قرار می‌گیرد.</p>
<p>بند «د» تبصره «۷»- از ابتدای سال ۱۳۹۵ به قیمت خرده‌فروشی هر نخ سیگار وارداتی مبلغ پانصد (۵۰۰) ریال و تولید مشترک مبلغ سیصد و پنجاه (۳۵۰) ریال و تولید داخلی مبلغ یکصد (۱۰۰) ریال به‌عنوان عوارض اضافه می‌شود. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است مبالغ مزبور را از واردکنندگان و تولیدکنندگان حسب مورد آخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۶۰۱۵۵ جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید.</p>	<p>بند «د» تبصره «۷»- مالیات موضوع این ماده تابع کلیه احکام مقرر در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این تبصره را وصول و آن را به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۶۸ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. شماره ۳ بند «د» آمده است.</p>
<p>بند «د» تبصره «۹»- به‌منظور ارتقای کیفیت مدارس و پرداخت مطالبات فرهنگیان به‌ویژه بازنشستگان، دولت مکلف است ماهیانه معادل یک درصد (۱٪) از یک‌دوازدهم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی سودده وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون را کسر و در ردیف شماره ۱۳۰۴۲۴ جدول شماره (۵) این قانون منظور کند. درآمد حاصله از محل ردیف ۱۵۱-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون به مصرف می‌رسد.</p>	<p>تکرار نشده است.</p>
	<p>بند «ب» تبصره «۲۰»- به‌منظور توسعه مشارکت مردمی و استفاده بیشتر از ظرفیت بخش غیردولتی در امور تصدیگری آموزش و پرورش و درمان، وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند در سال ۱۳۹۶ تا (۱۰٪) ده درصد از فعالیت‌های خود را که در بخش دولتی انجام می‌شود براساس سازوکارهای پیش‌بینی شده در قانون مدیریت خدمات کشوری واگذار کنند. آیین‌نامه اجرایی این بند شامل امتیازات و تسهیلات در نظر</p>

قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶
	گرفته شده برای بخش غیردولتی داوطلب، نحوه نظارت بر این نوع فعالیت‌ها و شاخص‌های کمی و کیفی که باید مورد رعایت بخش غیردولتی مجری قرار گیرد توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان اداری و استخدامی کشور با هماهنگی وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.
-	بند «ب» تبصره «۱۲» - دستگاه‌های اجرایی مجاز می‌باشند از محل فروش مازاد اموال و دارایی‌های غیرمنقول پس از واریز به درآمد عمومی نسبت به بازخرید کارکنان مازاد رسمی و غیررسمی و پاداش پایان خدمت بازنشستگان از محل اعتبار ردیف ۶-۵۳۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون مطابق آیین‌نامه اجرایی که توسط سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری استخدامی کشور تهیه می‌گردد اقدام نمایند.

همان گونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود، تأمین سهم سه درصد اعتبارات مربوط به نوسازی مدارس از سوی وزارت نفت، همچون قانون سال ۱۳۹۵ بر جای خود باقی است. با این توضیح که سقف اعتبارات در لایحه کاهش یافته است.

- در بررسی بند «ب» تبصره «۲۰» متن ماده واحده دو نکته مهم قابل تأمل است:
 نخست؛ باید توجه داشته باشیم که پیشینه قانونی موضوع این تبصره (واگذاری) و نیز آیین‌نامه اجرایی آن موجودند. برای اطلاع از قانون و آیین‌نامه مربوط به این موضوع، رجوع کنید به: ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.^۱

۱. ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۷/۱۸ - «امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست‌ونهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی.
 - واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات...».

- براساس بند «الف» ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند جهت واگذاری وظایف قابل واگذاری به بخش غیردولتی به نحوی عمل کنند که طی هر برنامه بیست درصد (۲۰٪) از میزان تصدی‌های دولت در امور قابل واگذاری کاهش یابد. بنابراین واگذاری (۱۰٪) از فعالیت‌های قابل واگذاری در سال اول برنامه ششم مطابق با مفاد قانون مزبور نیست. آیین‌نامه اجرایی این ماده (مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۲۱ مصوب هیئت وزیران) نیز سازوکارهای اجرایی واگذاری‌ها را مشخص کرده است.

- ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۱ به دولت اجازه داده است تا با بخش غیردولتی به سه روش خرید خدمات از بخش غیردولتی، مشارکت با بخش غیردولتی و واگذاری مدیریت به بخش غیردولتی مشارکت داشته باشد. آیین‌نامه اجرایی این ماده (مصوبه هیئت وزیران، مورخ ۱۳۸۱/۷/۱) نیز وظایف دستگاه واگذارکننده در تعیین نحوه انجام هر یک از فعالیت‌ها، تعیین هدف‌های کمی سالیانه، احصای میزان فعالیت‌ها و واحدها، تعیین قیمت، تسهیلات پیش‌بینی شده برای بخش غیردولتی را مشخص کرده است و همچنین دستگاه واگذارکننده را مکلف کرده است تا گزارش وظایف فوق را در مقاطع سالیانه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور گزارش نماید تا سازمان مذکور آثار مربوط به نحوه تنظیم بودجه را در لویح سنوایی منظور نماید.

- ماده (۴۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده که به‌منظور پوشش کامل تحصیلی دانش‌آموزان لازم‌التعلیم، در مناطقی که ظرفیت کافی در مدارس دولتی وجود ندارد نسبت به خرید خدمات آموزشی اقدام کند.

از این رو مطلوب است دولت به جای پیشنهاد تبصره مذکور در لایحه، دستگاه واگذارکننده را مکلف به ارائه گزارش اجرای واگذاری‌های خود نماید تا بدین وسیله فعالیت‌های اجرایی مربوط به این واگذاری‌ها، در لایحه بودجه قید شود.

از سوی دیگر اگر از سوابق قانونی موجود موضوع این تبصره صرف نظر کنیم، در این صورت باید توجه داشته باشیم که این تبصره به شکل فعلی ماهیت برنامه‌ای دارد و از نگاه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد دارای ابهامات زیر است:

- به صورت کلی وزارت آموزش و پرورش را موظف به واگذاری (۱۰٪) از فعالیت‌های تصدیگری خود به بخش غیردولتی نموده است، بدون آنکه حوزه این فعالیت‌ها را مشخص نماید.

- سهم دوره‌های آموزشی (ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه دوم نظری، متوسطه فنی و حرفه‌ای و متوسطه کارودانش) و همچنین فعالیت‌های خدماتی از (۱۰٪) واگذاری مشخص نشده است.

- واگذاری فعالیت‌های تصدیگری وزارت آموزش و پرورش به تفکیک مناطق شهری، روستایی و عشایری تعیین نشده است.

- سنجه عملکرد (دانش‌آموز، کلاس، آموزشگاه، خدمت و...)، مقدار و هزینه هر واحد جهت واگذاری فعالیت‌های تصدیگری وزارت آموزش و پرورش به بخش غیردولتی مشخص نشده است.

بنابراین از آنجایی که بند «ب» تبصره بیست ماده واحده، سنجه عملکرد، مقدار و هزینه هر واحد را مشخص نکرده است بیم آن می‌رود که در عمل، برنامه واگذاری فعالیت‌های تصدیگری به بخش غیردولتی، هزینه‌ای به مراتب بیشتر از هزینه تمام شده دولتی بر وزارت آموزش و پرورش تحمیل کند. از طرف دیگر، ممکن است این واگذاری‌ها در مناطق و دوره‌های آموزشی انجام شود که از منظر پیامدهای فرهنگی، اجتماعی و همچنین صرفه اقتصادی در اولویت واگذاری نباشند. در نتیجه تمامی این ملاحظات باید در نظر گرفته شود.

- بند «ب» تبصره «۱۲» با موضوع بازخرید کارکنان مازاد رسمی و غیررسمی و پاداش پایان خدمت بازنشستگان از محل فروش مازاد اموال و دارایی‌های غیرمنقول در لایحه بودجه اضافه شده است.

- ماده (۴۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ - «به دستگاه‌های اجرایی مذکور در ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور ارتقای کیفیت خدمات و کاهش اعتبارات هزینه‌ای، نسبت به خرید خدمات، برای انجام مأموریت‌ها و وظایف قانونی غیرحاکمیتی خود از بخش غیردولتی به شرطی که متضمن آخذ هزینه اضافه از مردم نگردد، اقدام نمایند».

بررسی جایگاه بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در بودجه عمومی دولت

الف) مقایسه بودجه وزارت آموزش و پرورش با بودجه عمومی دولت

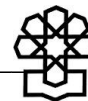
جمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه ۳۳۴۸۰۵۳۹۰ میلیون ریال بوده است که این رقم معادل ۹/۵۶ درصد از بودجه عمومی دولت است. از این میان، سهم اعتبارات هزینه‌ای وزارتخانه از بودجه عمومی دولت، ۱۳/۶۶ درصد، سهم اعتبارات اختصاصی ۰/۴۰۶ درصد و سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱/۵۵ درصد می‌باشد.

اطلاعات تفصیلی این قسمت در جدول ۵ منعکس شده است.

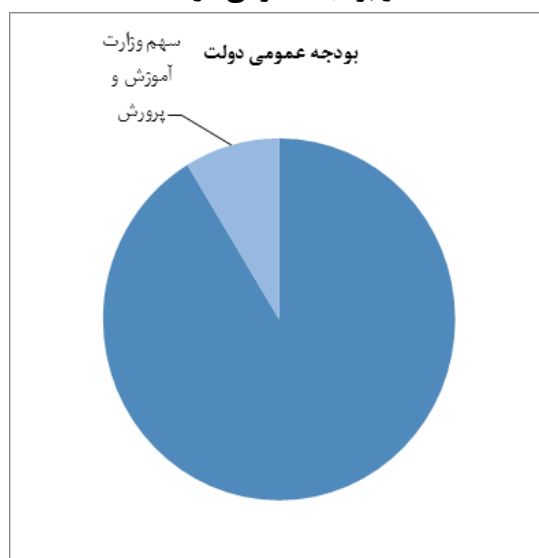
جدول ۵. سهم بودجه «وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه» از «بودجه عمومی دولت» (مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با قانون بودجه سال ۱۳۹۵)

(میلیون ریال)

عنوان	قانون ۱۳۹۵ (هزینه‌ای)	لایحه ۱۳۹۶ (هزینه‌ای)	قانون ۱۳۹۵ (اختصاصی)	لایحه ۱۳۹۶ (اختصاصی)	قانون ۱۳۹۵ (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای)	لایحه ۱۳۹۶ (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای)	قانون ۱۳۹۵ (جمع)	لایحه ۱۳۹۶ (جمع)
بودجه عمومی دولت	۲,۱۳۷,۶۲۸,۲۰۹	۲,۳۶۳,۷۴۰,۵۷۴	۴۱۰,۹۵۷,۹۴۶	۵۱۱,۲۴۶,۹۴۱	۵۷۴,۸۰۸,۹۹۰	۶۲۷,۰۹۹,۴۲۶	۳,۱۲۳,۳۹۵,۱۴۵	۳,۵۰۲,۰۸۶,۹۴۱
وزارت آموزش و پرورش	۲۹۳,۳۳۵,۳۳۶	۳۲۳,۰۱۱,۲۳۸	۱,۷۷۰,۵۰۰	۲,۰۷۹,۰۰۰	۱۰,۵۷۹,۵۹۰	۹,۷۱۵,۱۵۲	۳۰۵,۶۸۵,۴۲۶	۳۳۴,۸۰۵,۳۹۰
میزان اعتبارات آموزش و پرورش از بودجه عمومی (درصد)	۱۳/۷۲	۱۳/۶۶	۰/۴۳	۰/۴۰۶	۱/۸۴	۱/۵۵	۹/۷۹	۹/۵۶

نمودار ۱. سهم بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه
از بودجه عمومی دولت

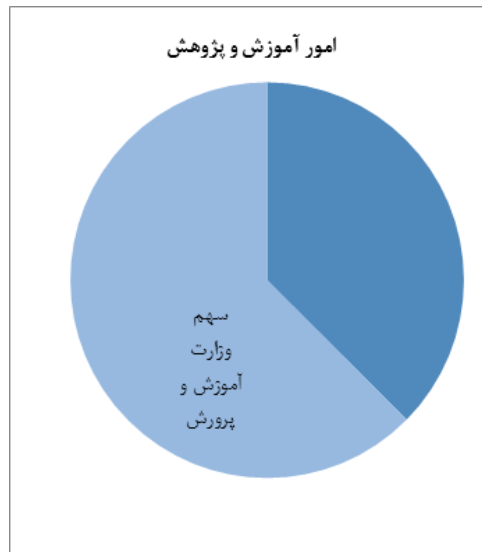
ب) سهم بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه از «امور آموزش و پژوهش»
جدول ۶ نشان می‌دهد که ۶۰ درصد اعتبارات «امور آموزش و پژوهش» به وزارت آموزش و پژوهش اختصاص دارد. در قانون ۱۳۹۵ نیز چنین نسبتی وجود داشت.
از منظر دیگر می‌توان چنین گفت ۹۹/۸۳ درصد از اعتبارات وزارتخانه از «امور آموزش و پژوهش» گرفته شده و ۱۷ صدم درصد باقیمانده از سایر امور تأمین می‌شود.

جدول ۶. سهم اعتبارات برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه از

«امور آموزش و پژوهش» (مقایسه لایحه بودجه ۱۳۹۶ با قانون بودجه ۱۳۹۵) (میلیون ریال)

موضوع	قانون ۱۳۹۵	لایحه ۱۳۹۶
امور آموزش و پژوهش	۵۰۹۵۹۳۰۴۶	۵۵۸۲۷۳۸۲۳
سهم وزارت آموزش و پرورش	۳۰۵۱۶۲۵۰۳	۳۳۴۲۴۶۵۱۲
میزان از امور (درصد)	۶۰	۶۰

نمودار ۲. سهم بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه
از امور آموزش و پژوهش

جدول ۷. جایگاه بودجه آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در امور ده‌گانه (مقایسه لایحه بودجه ۱۳۹۶ با قانون بودجه ۱۳۹۵) (میلیون ریال)

ترکیب بودجه وزارت آموزش و پرورش				سهم بودجه آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت		سال
از سایر امور		از «امور آموزش و پژوهش»		درصد	جمع کل	
درصد	جمع کل	درصد	جمع کل	درصد	جمع کل	
۰/۱۷	۵۲۲۹۲۳	۹۹/۸۳	۳۰۵۱۶۲۵۰۳	۹/۷۹	۳۰۵۶۸۵۴۲۶	۱۳۹۵
۰/۱۷	۵۵۸۸۷۸	۹۹/۸۳	۳۳۴۲۴۶۵۱۲	۹/۵۶	۳۳۴۸۰۵۳۹۰	۱۳۹۶

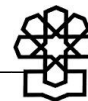
بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه

الف) نگاه کلی به بودجه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه

جداول ذیل به انعکاس ارقام اعتبارات وزارت آموزش و پرورش به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای، اختصاصی و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای مربوط است.

در جدول شماره ۸، ملاحظه می‌شود که اعتبارات هزینه‌ای در لایحه ۹۶/۴۸ درصد از جمع کل اعتبارات وزارتخانه را به خود اختصاص داده و این اعتبارات نسبت به قانون ۱۳۹۵ به میزان ۱۰/۱۲ درصد رشد داشته است. همچنین سهم اعتبارات اختصاصی نسبت به کل، ۰/۶۲ درصد است که نسبت به قانون ۱۳۹۵، ۱۷/۴۲ درصد رشد و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای، ۲/۹ درصد است که نسبت به سال قبل، ۸/۱۷ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در اینجا شایان ذکر است با وجود نیاز آموزش و پرورش به تأمین اعتبار جهت نوسازی و

مقاوم‌سازی مدارس، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه نه تنها افزایش نیافته بلکه نسبت به سال قبل بیش از هشت درصد نیز کاهش یافته است. این امر بدون شک تأثیرات نامطلوبی بر روند نوسازی و مقاوم‌سازی مدارس برجای خواهد نهاد.

جدول ۸. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه (مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۶

(میلیون ریال)

با قانون بودجه سال ۱۳۹۵)

سال	هزینه‌ای	درصد از کل	اختصاصی	درصد از کل	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	درصد از کل	جمع کل
۱۳۹۵	۲۹۳۳۳۵۳۳۶	۹۵/۹۶	۱۷۷۰۵۰۰	۰/۵۸	۱۰۵۷۹۵۹۰	۳/۴۶	۳۰۵۶۸۵۴۲۶
۱۳۹۶	۳۲۳۰۱۱۲۳۸	۹۶/۴۸	۲۰۷۹۰۰۰	۰/۶۲	۹۷۱۵۱۵۲	۲/۹	۳۳۴۸۰۵۳۹۰
درصد تغییرات	۱۰/۱۲		۱۷/۴۲		- ۸/۱۷		۹/۵۳

ب) اعتبارات هزینه‌ای

ردیف ۱۲۷۵۰۰ وزارت آموزش و پرورش در لایحه ۱۳۹۶، سیزده زیرمجموعه دارد که نسبت به سال قبل موارد «برون‌سپاری و توسعه مشارکت در آموزش‌های کارودانش» و «فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان» به آن اضافه شده است. در بقیه ردیف‌های دستگاه، تغییری رخ نداده است.

اعتبارات «حقوق و مزایای مستمر» وزارتخانه در لایحه ۱۳۹۶، نسبت به سال قبل ۱۰/۵۵ و

اعتبارات «سایر» نسبت به سال قبل ۴/۵۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.

از کل اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش در لایحه، ۹۳/۱۶ درصد به پرداخت حقوق و

مزایای کارکنان این وزارتخانه اختصاص دارد و تنها ۶/۸۴ درصد از جمع هزینه‌ها صرف «سایر» می‌شود.

با توجه به اینکه افزایش سالیانه حقوق و مزایای کارکنان دولت در سال آینده به میزان ده درصد

اعلام شده است، می‌توان گفت وزارت آموزش و پرورش در بند حقوق و مزایای کارکنان خود تنها به

این میزان اعلام شده از سوی دولت توجه داشته و موارد مهمی همچون ترفیع رتبه و طبقه شغلی

کارکنان مشمول و همچنین آغاز به کار فارغ‌التحصیلان دانشگاه فرهنگیان در سال آینده را نادیده

گرفته است. پیش‌بینی می‌شود، این مهم، آموزش و پرورش را در پرداخت حقوق کارکنان خود، دچار

مشکل ساخته و همچون سال‌های گذشته در این بخش دچار کسری بودجه شود. وضعیت مربوط به

سال‌های قبل در جدول ۹ منعکس شده است.

جدول ۹. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه (مصوب و عملکرد) (میلیون ریال)

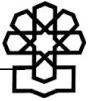
سال	اعتبارات مصوب	درصد رشد نسبت به سال قبل	عملکرد	میزان کسری
۱۳۹۲	۱۵۵۸۳۶۱۶۲	۶/۴۲	۱۷۴۲۹۱۴۰۲	۱۸۴۵۵۲۴۰
۱۳۹۳	۱۹۶۹۹۶۱۷۴	۲۶/۴۱	۲۱۱۱۳۳۷۱۰	۱۴۱۳۷۵۳۶
۱۳۹۴	۲۴۲۳۵۳۵۵۰	۲۳/۰۲	۲۵۷۲۷۹۳۰۵	۱۴۹۲۵۷۵۵
۱۳۹۵	۲۹۳۳۵۳۳۶	۲۱/۰۳	-	-
۱۳۹۶	۳۲۳۰۱۱۲۳۸	۱۰/۱۱	؟	؟

مأخذ: ارقام مربوط به ستون «اعتبارات مصوب» و «عملکرد» از قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۳، ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ استخراج شده است.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود طی سال‌های گذشته همواره در بخش اعتبارات هزینه‌ای، وزارتخانه با کسری بودجه مواجه شده است. با آنکه سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ترتیب ۲۶ و ۲۳ درصد رشد در این بخش وجود داشته اما باز هم وزارتخانه با کسری مواجه شده است. بنابراین این پرسش مطرح می‌شود که با نرخ رشد ۱۰/۱۱ درصد که در لایحه ۱۳۹۶ در نظر گرفته شده، آیا کسری بودجه آموزش و پرورش به مراتب بیش از سال‌های قبل نخواهد بود؟

تجربه سالیان گذشته نشان داده است، وزارت آموزش و پرورش معمولاً برای جبران کسری اعتبارات حقوق و مزایای کارکنان خود از جمع اعتبارات سایر و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، می‌کاهد و به این ترتیب می‌توان دریافت که عملاً سهم اعتبارات حقوق و مزایا به بیش از ۹۶ درصد می‌رسد. همچنین اگر کسری بودجه در سال آتی از سال‌های گذشته بیشتر باشد، منطقاً سهم بیشتری از اعتبارات بخش «سایر» به این قسمت سرازیر خواهد شد.

نکته قابل تأمل دیگر این است که همان‌گونه که جدول ۹ نشان می‌دهد در لایحه میزان ۹۸/۹ درصد اعتبارات اداره کل آموزش و پرورش استان‌ها صرف پرداخت حقوق و مزایای کارکنان می‌شود و تنها ۱/۱ درصد باقیمانده به بخش «سایر» اختصاص می‌یابد.

جدول ۱۰. اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه (مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با قانون بودجه سال ۱۳۹۵)

(میلیون ریال)

مصارف - هزینه‌ای										
کد دستگاه	عنوان	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۵	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۶	درصد تغییرات حقوق و مزایا	سایر ۱۳۹۵	سایر ۱۳۹۶	درصد تغییرات سایر	جمع ۱۳۹۵	جمع ۱۳۹۶	درصد تغییرات هزینه‌ای
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۲۷۰۴۱۳۰۵۰	۲۹۸۹۰۰۴۷۸	۱۰/۵۳	۱۵۸۳۱۶۱۷	۱۶۳۲۵۹۱۰	۳/۱۲	۲۸۶۲۴۴۶۶۷	۳۱۵۲۲۶۳۸۸	۱۰/۱۲
۱	وزارت آموزش و پرورش	۳۶۹۰۰۰	۴۳۵۱۷۰	۱۷/۹۳	۲۶۶۶۷۰۶	۲۲۰۰۷۳۰	-۱۷/۴۷	۳۰۳۵۷۰۶	۲۶۳۵۹۰۰	-۱۳/۱۷
۲	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۱۲۷۰۰	۱۶۹۱۰	۳۳/۱۵	۳۰۷۶۷	۳۳۰۹۰	۷/۵۵	۴۳۴۶۷	۵۰۰۰۰	۱۵/۰۲
۳	ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها	۲۷۰۰۰۰۰۰۰	۲۹۸۴۱۳۴۴۸	۱۰/۵۲	۴۶۶۷۶۴۷	۳۳۰۹۳۹۰	-۲۹/۱	۲۷۴۶۶۷۶۴۷	۳۰۱۷۲۲۸۳۸	۹/۸۵
۴	وزارت آموزش و پرورش - کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی	۰	۰	۰	۱۷۴۰۰۰۰	۱۹۴۸۰۰۰	۱۱/۹۵	۱۷۴۰۰۰۰	۱۹۴۸۰۰۰	۱۱/۹۵
۵	وزارت آموزش و پرورش - یارانه، دفترچه، تغذیه رایگان و امور رفاهی دانش‌آموزان مناطق محروم	۰	۰	۰	۶۹۹۸۶۰	۷۵۴۹۰۰	۷/۸۶	۶۹۹۸۶۰	۷۵۴۹۰۰	۷/۸۶
۶	وزارت آموزش و پرورش - سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی	۳۱۳۵۰	۳۴۹۵۰	۱۱/۴۸	۵۷۴۳۷	۶۲۷۵۰	۹/۲۵	۸۸۷۸۷	۹۷۷۰۰	۱۰/۰۳
۷	وزارت آموزش و پرورش - یارانه مسکن فرهنگیان	۰	۰	۰	۳۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۰	۳۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۰
۸	وزارت آموزش و پرورش - فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ارتقای سلامت	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰
۹	وزارت آموزش و پرورش - توسعه کمی و کیفی آموزش پیش از دبستان	۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰	۱۰	۵۰۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰	۱۰
۱۰	وزارت آموزش و پرورش - پرورش کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی	۰	۰	۰	۳۳۲۳۰۰۰	۲۸۸۱۳۰۰	-۱۳/۲۹	۳۳۲۳۰۰۰	۲۸۸۱۳۰۰	-۱۳/۲۹
۱۱	وزارت آموزش و پرورش - کمک به ایاب و ذهاب دانش‌آموزان مناطق روستایی	۰	۰	۰	۸۴۶۲۰۰	۹۴۷۷۵۰	۱۲	۸۴۶۲۰۰	۹۴۷۷۵۰	۱۲
۱۲	وزارت آموزش و پرورش - برون‌سپاری و توسعه مشارکت در آموزش‌های کارو دانش	-	۰	۰	-	۶۰۰۰۰۰	-	-	۶۰۰۰۰۰	۰
۱۳	وزارت آپ - فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	-	۰	۰	-	۱۶۳۸۰۰۰	-	-	۱۶۳۸۰۰۰	۰
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱۴۴۴۴۵	۱۶۷۶۱۰	۱۶/۰۴	۷۸۰۴۶۲	۷۶۶۷۱۷	-۱/۷۶	۹۲۴۹۰۷	۹۳۴۳۲۷	۱/۰۲

مصارف - هزینه‌های										
کد دستگاه	عنوان	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۵	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۶	درصد تغییرات حقوق و مزایا	سایر ۱۳۹۵	سایر ۱۳۹۶	درصد تغییرات سایر	جمع ۱۳۹۵	جمع ۱۳۹۶	درصد تغییرات هزینه‌ای
۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱۱۱۱۷۰	۱۲۴۳۳۰	۱۱/۸۴	۷۲۹۸۳۰	۷۱۶۶۷۰	-۱/۸	۸۴۱۰۰۰	۸۴۱۰۰۰	۰
۲	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۳۳۲۷۵	۴۳۲۸۰	۳۰/۰۷	۴۰۶۳۲	۳۸۰۴۷	-۶/۳۶	۷۳۹۰۷	۸۱۳۲۷	۱۰/۰۳
۳	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - موزه تاریخ تعلیم و تربیت	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰	۱۲۰۰۰	۲۰	۱۰۰۰۰	۱۲۰۰۰	۲۰
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۲۲۰۱۱۰	۲۵۴۲۱۹	۱۵/۵	۱۵۷۵۶۹	۱۶۸۶۸۲	۷/۰۵	۳۷۷۶۷۹	۴۲۲۹۰۱	۱۱/۹۷
۱	دانشگاه شهید رجایی	۲۲۰۱۱۰	۲۵۴۲۱۹	۱۵/۵	۱۵۷۵۶۹	۱۶۸۶۸۲	۷/۰۵	۳۷۷۶۷۹	۴۲۲۹۰۱	۱۱/۹۷
۱۲۷۶۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۳۵۳۱۰	۵۲۶۰۰	۴۸/۹۷	۵۰۷۸۶	۴۳۱۴۰	-۱۵/۰۶	۸۶۰۹۶	۹۵۷۴۰	۱۱/۲
۱	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۳۵۳۱۰	۵۲۶۰۰	۴۸/۹۷	۵۰۷۸۶	۴۳۱۴۰	-۱۵/۰۶	۸۶۰۹۶	۹۵۷۴۰	۱۱/۲
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۱۳۲۹۶۶۰	۱۴۷۵۹۲۳	۱۱	۱۱۳۲۱۳۹	۱۲۸۱۲۹۱	۱۳/۱۷	۲۴۶۱۷۹۹	۲۷۵۷۲۱۴	۱۲
۱	دانشگاه فرهنگیان	۱۳۲۹۶۶۰	۱۴۷۵۹۲۳	۱۱	۱۱۳۲۱۳۹	۱۲۸۱۲۹۱	۱۳/۱۷	۲۴۶۱۷۹۹	۲۷۵۷۲۱۴	۱۲
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۸۳۲۰	۳۱۷۱۸	۱۲	۴۰۵۸۸۰	۴۵۵۲۴۲	۱۲/۱۶	۴۳۴۲۰۰	۴۸۶۹۶۰	۱۲/۱۵
۱	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۸۳۲۰	۳۱۷۱۸	۱۲	۴۰۵۸۸۰	۴۵۵۲۴۲	۱۲/۱۶	۴۳۴۲۰۰	۴۸۶۹۶۰	۱۲/۱۵
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۳۷۶۶۰	۴۶۷۱۰	۲۴/۰۳	۲۷۶۸۳۲۸	۳۰۴۰۹۹۸	۹/۸۵	۲۸۰۵۹۸۸	۳۰۸۷۷۰۸	۱۰/۰۳
۱	نهضت سوادآموزی	۳۷۶۶۰	۴۶۷۱۰	۲۴/۰۳	۲۷۶۸۳۲۸	۳۰۴۰۹۹۸	۹/۸۵	۲۸۰۵۹۸۸	۳۰۸۷۷۰۸	۱۰/۰۳
	جمع	۲۷۲۲۰۸۵۵۵	۳۰۰۹۲۹۲۵۸	۱۰/۵۵	۲۱۱۲۶۷۸۱	۲۲۰۸۱۹۸۰	۴/۵۲	۲۹۳۳۳۵۳۳۶	۳۲۳۰۱۱۲۳۸	۱۰/۱۱
	درصد از اعتبارات هزینه‌ای	۹۲/۸	۹۳/۱۶		۷/۲	۶/۸۴				

همانگونه که جدول ۱۰ نشان می‌دهد که اعتبارات دو ردیف ۳-۱۲۷۵۰۰ (ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها) و ۱۰-۱۲۷۵۰۰ (کیفیت بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزش) در بخش «سایر» به ترتیب ۲۹/۱ و ۱۳/۲۹ درصد کاهش یافته‌اند.

ج) اعتبارات اختصاصی

در لایحه ۱۳۹۶، اعتبارات اختصاصی وزارت آموزش و پرورش معادل ۲۰۷۹۰۰۰ میلیون ریال بوده که نسبت به سال قبل به میزان ۱۷/۴ درصد افزایش یافته است. در این میان دانشگاه شهید رجایی با نرخ رشد ۵۸/۸ درصد، بیشترین رشد و پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان هیچ رشدی نداشته‌اند. سازمان آموزش و پرورش استثنایی با نرخ رشد ۵۲/۸ درصد در رتبه دوم و سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی با نرخ رشد ۳۰ درصد در رتبه سوم قرار گرفته است.

جدول ۱۱. اعتبارات اختصاصی وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه (مقایسه لایحه بودجه

(میلیون ریال)

سال ۱۳۹۶ با قانون بودجه سال ۱۳۹۵)

مصارف - اختصاصی			
کد دستگاه	عنوان	۱۳۹۵	۱۳۹۶
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۴۱۰۰۰۰	۴۹۰۰۰۰
۱	وزارت آموزش و پرورش	۳۱۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰
۲	سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی	۱۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۹۸۵۰۰	۱۰۳۵۰۰
۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۹۷۰۰۰	۱۰۲۰۰۰
۳	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۱۵۰۰	۱۵۰۰
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۱۷۰۰۰۰	۲۷۰۰۰۰
۱	دانشگاه شهید رجایی	۱۷۰۰۰۰	۲۷۰۰۰۰
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۸۵۰۰۰۰	۸۵۰۰۰۰
۱	دانشگاه فرهنگیان	۸۵۰۰۰۰	۸۵۰۰۰۰
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۳۰۰۰۰	۳۵۱۵۰۰
۱	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۳۰۰۰۰	۳۵۱۵۰۰
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۱۲۰۰۰	۱۴۰۰۰
۱	نهضت سوادآموزی	۱۲۰۰۰	۱۴۰۰۰
	جمع	۱۷۷۰۵۰۰	۲۰۷۹۰۰۰

د) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

در لایحه ۱۳۹۶ اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش معادل ۹۷۱۵۱۵۲ میلیون ریال است که نسبت به سال قبل به میزان ۸/۱۷ درصد کاهش نشان می‌دهد.

جدول ۱۲ نشان می‌دهد بیشترین کاهش مربوط به ردیف ۱۲۷۵۰۴ (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) و ردیف ۲- ۱۲۷۵۰۰ (دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش) است. این درحالی است که اعتبارات دانشگاه فرهنگیان در این قسمت به میزان ۷/۵ درصد رشد یافته است. همچنین دانشگاه شهید رجایی با میزان اعتبارات سال گذشته‌اش هیچ تغییری نشان نمی‌دهد.

جدول ۱۲. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و سازمان‌های تابعه

(مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با قانون بودجه سال ۱۳۹۵) (میلیون ریال)

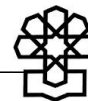
مصارف بودجه - تملک دارایی‌های سرمایه‌ای			
کد دستگاه	عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۵	لایحه بودجه ۱۳۹۶
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱۰۹۴۳۳۴	۱۰۹۹۲۳۳
۱	وزارت آموزش و پرورش	۹۸۴۱۷۶	۹۸۸۳۰۷
۲	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۱۱۵۸	۹۲۶
۶	سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی	۱۰۹۰۰۰	۱۱۰۰۰۰
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۷۳۱۶	۵۸۵۳
۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۵۰۰۰	۴۰۰۰
۲	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۲۳۱۶	۱۸۵۳
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۸۵۰۰۰	۸۵۰۰۰
۱	دانشگاه شهید رجایی	۸۵۰۰۰	۸۵۰۰۰
۱۲۷۶۰۰	سازمان نوسازی توسعه و تجهیز مدارس کشور	۸۹۴۱۲۵۶	۸۰۴۴۸۴۰
۱	سازمان نوسازی توسعه و تجهیز مدارس	۸۹۴۱۲۵۶	۸۰۴۴۸۴۰
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۳۹۶۶۹۵	۴۲۶۶۹۵
۱	دانشگاه فرهنگیان	۳۹۶۶۹۵	۴۲۶۶۹۵
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۳۴۸۹	۲۴۳۳۱
۱	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲۳۴۸۹	۲۴۳۳۱
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۳۱۵۰۰	۲۹۲۰۰
۱	نهضت سوادآموزی	۳۱۵۰۰	۲۹۲۰۰
	جمع کل	۱۰۵۷۹۵۹۰	۹۷۱۵۱۵۲

بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه برحسب برنامه

در این قسمت به بررسی تغییرات به‌وجود آمده در برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه می‌پردازیم. چند نکته مهم قابل تأمل است:

نکته اول: در قانون ۱۳۹۵ تعداد ۳۹ برنامه به وزارت آموزش و پرورش اختصاص داده شده بود.

درحالی که این تعداد در لایحه ۱۳۹۶ به ۴۵ برنامه افزایش یافته است. برنامه‌های اضافه شده عبارتند از:

- برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان
- برنامه هدایت و ارتقای فعالیت‌های سازمان دانش‌آموزان
- برنامه هدایت و پشتیبانی انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان
- برنامه آموزش دکترای تخصصی
- برنامه آموزش دوره متوسطه حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
- برنامه آموزش و پرورش دانش‌آموزان سرآمد

نکته دوم: از ۶ برنامه یاد شده که به فهرست برنامه‌های امسال اضافه شده‌اند، برنامه‌های «هدایت و ارتقای فعالیت‌های سازمان دانش‌آموزی» و «برنامه هدایت و پشتیبانی انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان» در سال ۱۳۹۵ ذیل ردیف‌های متفرقه قرار داشتند. چهار برنامه دیگر اضافه شده‌اند که در سال قبل وجود نداشتند.

نکته سوم: برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با سه فعالیت، ذیل ردیف ۸-۱۲۷۵۰۰ (وزارت آموزش و پرورش - فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ارتقای سلامت دانش‌آموزان) قرار گرفته است.

- اجرای نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان
- ارائه خدمات توانمندسازی به دانش‌آموزان در معرض خطر
- پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به دانش‌آموزان و والدین

شایان ذکر است که اجرای مراقبت‌های اجتماعی، ارائه خدمات توانمندسازی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان و والدین بدون انجام «پژوهش‌های کاربردی» امکانپذیر نمی‌باشد. افزون بر این، آموزش و پرورش بی‌آنکه شناخت واقع‌گرایانه‌ای از وضعیت موجود مسائل و آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان داشته باشد نمی‌تواند فعالیت‌های سه‌گانه فوق را تحقق بخشد. این درحالی است که وزارت آموزش و پرورش هیچ رقمی از جمع اعتبارات پژوهش‌های کاربردی خود را به این مهم اختصاص نداده است. بنابراین پیش‌بینی می‌شود بدون پشتوانه مطالعاتی لازم در این زمینه اقدامات وزارت آموزش و پرورش در کنترل آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان، موفق نشده و این امر به اتلاف هزینه برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی بیانجامد.

لازم است به این موضوع توجه شود که وزارت آموزش و پرورش بیش از ۲۵۰ پروژه ذیل برنامه پژوهش‌های کاربردی پیش‌بینی کرده است که بدون مشخص کردن حوزه مطالعاتی بوده است. مطلوب است تعدادی از آن پروژه‌های مطالعاتی به حوزه آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان و والدین، اختصاص یابد.

نکته چهارم: موضوع مهم دیگر در ساختار اعتبارات وزارت آموزش و پرورش به اعتبارات مربوط به برنامه پژوهش‌های کاربردی مربوط می‌شود. در مقایسه «برنامه پژوهش‌های کاربردی» میان دو سند قانون ۱۳۹۵ و لایحه ۱۳۹۶ متوجه می‌شویم که این برنامه جمعاً با بیست فعالیت ذیل هفت ردیف تکرار شده است.

در قانون ۱۳۹۵ دو برنامه جداگانه با عنوان «برنامه پژوهش‌های کاربردی» و «برنامه پژوهش‌های کاربردی در آموزش و پرورش» قابل ملاحظه‌اند. در صورتی که در لایحه ۱۳۹۶ برنامه پژوهش‌های کاربردی در آموزش و پرورش در برنامه پژوهش‌های کاربردی ادغام شده است. مقایسه دو سند از حیث توجه به «برنامه پژوهش‌های کاربردی» در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۳. جایگاه اعتبارات مربوط به برنامه پژوهش‌های کاربردی

(میلیون ریال)

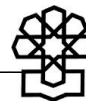
(مقایسه لایحه ۱۳۹۶ و قانون ۱۳۹۵)

درصد تغییرات	لایحه بودجه سال ۱۳۹۶		قانون بودجه سال ۱۳۹۵	
	میزان اعتبار	عنوان برنامه	میزان اعتبار	عنوان برنامه
۱۸۲۶/۶۴	۵۱۳۴۴۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۲۶۶۵۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی
	-	-	۴۵۹۹۰۷	برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش
۵/۵	۵۱۳۴۴۹		۴۸۶۵۵۷	جمع

با تأمل بر فعالیت‌های این برنامه‌ها در دو سند مذکور و مقایسه آنها با یکدیگر متوجه می‌شویم که تمامی فعالیت‌های مربوط به «برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش» که در قانون سال ۱۳۹۵ آمده بودند، عیناً و تنها با اندکی تغییر در ارقام، با عنوان «برنامه پژوهش‌های کاربردی» به لایحه ۱۳۹۶ منتقل شده‌اند. میزان ۱۸۲۶/۶۴ درصد رشدی که در ردیف اول مشاهده می‌شود ممکن است ابتدا به نظر عجیب برسد، اما در صورتی که بخواهیم با در نظر گرفتن تجمیع اعتبارات این دو برنامه، میزان رشد را محاسبه کنیم، در خواهیم یافت که در کل، اعتبار پژوهش‌های کاربردی با ۵/۵ درصد رشد مواجه شده است.

نکته پنجم: در لایحه ۱۳۹۶ به برنامه «تأمین توسعه مقاوم‌سازی تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها ساختمان‌ها و ماشین‌آلات (ردیف ۱۸۰۱۰۱۵۰۰۰)» مبلغ ۸۳۶۱۳۶۵ میلیون ریال اختصاص یافته است که نسبت به سال گذشته، ۹/۷۱ درصد کاهش نشان می‌دهد که مبلغ ۸۴۶,۱۱۶ میلیون ریال از این کاهش مربوط به فعالیت (تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام است).

در توضیح این فعالیت باید گفت: قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه به دولت اجازه داد که مبلغ ۳,۹۵۴,۰۰۰,۰۰۰ میلیون دلار را طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۸ جهت تخریب و نوسازی ۱۳۱۹۳۵ باب کلاس خطرآفرین و مقاوم‌سازی ۱۲۶۰۱۰ باب کلاس بدون استحکام، در اختیار آموزش و پرورش (سازمان نوسازی توسعه و تجهیز مدارس کشور) قرار دهد. این تعهد در طول برنامه چهارم

محقق نشد. از این رو هدف قانون مزبور به برنامه پنجم تنفیذ شد و ماده (۲۲) قانون برنامه پنجم دولت را مکلف به تأمین مابه‌التفاوت اعتبارات مصور و اعتبارات تخصیص یافته در قالب بودجه سنواتی حداکثر ظرف سه سال اول برنامه نمود. بنابراین انتظار می‌رفت که این فعالیت طی سه سال اول برنامه پنجم تحقق یابد. لکن این فعالیت تا پایان برنامه پنجم تحقق نیافت. همان‌گونه که در لایحه ۱۳۹۶ مشاهده می‌شود، جدول «اعتبار طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۶» زمان اتمام فعالیت پیش‌گفته را سال ۱۳۹۷ پیش‌بینی کرده است.

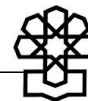
ضمن آنکه توجه داشته باشیم در طول این مدت (از سال ۱۳۸۵ تاکنون) به تعداد مدارس نیازمند بازسازی و مقاوم‌سازی اضافه شده که تخصیص اعتبارات بیشتر را ضروری می‌سازد. حال پرسش این است با توجه به روند کاهشی رقم مصوب ۱۳۹۵ و برآورد ۱۳۹۶ این فعالیت تا چند سال دیگر ادامه خواهد یافت؟

نکته ششم: ردیف ۱۰-۱۲۷۵۰۰ با عنوان کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی دربرگیرنده یک آرمان کلی با محوریت عدالت آموزشی است. این درحالی است که ذیل برنامه‌های این ردیف فعالیت‌هایی همچون کاهش فقر آموزشی و توسعه عدالت آموزشی، ارتقای شاخص‌های آموزشی و پرورشی، ارتقای کیفیت آموزش و پرورش دانش‌آموزان مناطق عشایری و ارتقای کیفیت مدیریت آموزشی درج شده است. توجه داشته باشیم که فعالیت‌های یک برنامه باید جنبه اجرایی داشته باشند تا به تحقق آن برنامه‌ها بیانجامد درحالی که فعالیت‌های مذکور همگی خود از جنس هدف بوده و لازم است تبدیل به شاخص‌های عملیاتی شوند. به‌کارگیری چنین ادبیاتی مغایر با نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد است.

جدول ۱۴. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه برحسب برنامه (پیوست شماره ۴

لایحه بودجه) (مقایسه اعتبارات قانون سال ۱۳۹۵ و لایحه سال ۱۳۹۶) (میلیون ریال)

میزان تغییرات	میزان اعتبارات لایحه ۱۳۹۶	کد برنامه ۱۳۹۶	میزان اعتبارات قانون ۱۳۹۵	شرح برنامه	کد برنامه سال ۱۳۹۵
۲۲/۲۶	۲۶۶۱۳	۱۸۰۱۰۲۰۰۰۰	۲۱۷۶۷	برنامه بررسی طرح‌های ارتقای نظام آموزش و پرورش	۱۸۰۲۰۱۳۰۰۰
۷/۵	۴۳۰۰	۱۰۰۲۰۱۰۰۰۰	۴۰۰۰	برنامه اطلاع‌رسانی آماری	۱۰۰۲۰۱۰۰۰۰
۸/۰۳	۱۰۸۰۳	۱۸۰۱۰۱۴۰۰۰	۱۰۰۰۰	برنامه نظارت و ارزیابی مصوبات شورا	۱۸۰۱۰۱۴۰۰۰
۹/۹۱	۴۹۴۴۸۱۱	۱۸۰۱۰۱۳۰۰۰	۴۴۹۸۹۸۸	برنامه سوادآموزی	۱۸۰۱۰۱۳۰۰۰
۱۲/۳۳	۱۳۹۹۴۳۳۲۱	۱۸۰۱۰۰۱۰۰۰	۱۲۴۵۸۵۹۶۳	برنامه آموزش ابتدایی	۱۸۰۱۰۰۱۰۰۰
۴۹/۲۳	۸۶۱۷۵۶۳۰	۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰	۵۷۷۴۸۱۶۲	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰
-۲۹/۰۴	۴۶۰۲۲۸۸۰	۱۸۰۱۰۰۶۰۰۰	۶۴۸۵۳۷۶۷	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۱۸۰۱۰۰۶۰۰۰
۸/۱۹	۱۱۲۹۴۴۲۵	۱۸۰۲۰۰۱۰۰۰	۱۰۴۳۹۸۹۸	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای	۱۸۰۲۰۰۱۰۰۰
۱۸/۶۱	۲۴۶۷۰۰	۱۸۰۳۰۰۵۰۰۰	۲۰۸۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی	۱۸۰۳۰۰۵۰۰۰
*۱۸۲۶/۶۴	۵۱۳۴۴۹	۱۸۰۶۰۰۱۰۰۰	۲۶۶۵۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰
۱۰/۰۵	۷۷۵۲۵۶۳	۱۸۰۱۰۰۲۰۰۰	۷۰۴۴۳۱۶	برنامه آموزش استثنایی	۱۸۰۱۰۰۲۰۰۰
۱۰	۵۵۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۰۳۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	برنامه آموزش پیش از دبستان	۱۸۰۱۰۰۳۰۰۰
-۳/۸۲	۱۲۶۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۰۴۰۰۰	۱۳۱۰۰۰۰	برنامه آموزش دانش‌آموزان خارج از کشور	۱۸۰۱۰۰۴۰۰۰
۱۲/۳۴	۱۶۳۷۰۳۲۰	۱۸۰۲۰۰۲۰۰۰	۱۴۵۷۲۳۱۶	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کارودانش	۱۸۰۲۰۰۲۰۰۰
۹/۰۷	۱۲۹۷۹۰	۱۸۰۳۰۰۶۰۰۰	۱۱۹۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی ارشد	۱۸۰۳۰۰۶۰۰۰
۱۴/۰۷	۷۵۸۷۰	۱۸۰۳۰۰۹۰۰۰	۶۶۵۱۰	برنامه خدمات فرهنگی دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۹۰۰۰
۱۱/۲	۹۵۷۴۰	۱۸۰۱۰۱۱۰۰۰	۸۶۰۹۶	برنامه راهبردی نوسازی توسعه و تجهیز مدارس	۱۸۰۱۰۱۱۰۰۰
-	-	-	۴۵۹۹۰۷	برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش	۱۸۰۶۰۰۳۰۰۰
۷/۳۲	۲۶۶۱۱۰۴	۱۸۰۲۰۱۶۰۰۰	۲۴۷۹۶۵۵	برنامه تربیت معلم	۱۸۰۲۰۱۶۰۰۰
۱۳/۸۱	۸۷۱۷۸۸	۱۸۰۲۰۱۲۰۰۰	۷۶۶۰۰۰	برنامه ارتقای حرفه‌ای معلمان	۱۸۰۲۰۱۲۰۰۰
۰	۳۰۰۰۰۰	۱۹۰۳۰۱۷۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	برنامه حمایت از فرهنگیان	۱۹۰۳۰۱۷۰۰۰
۰	۷۸۹۲۳	۱۹۰۴۰۱۰۰۰۰	۷۸۹۲۳	برنامه توانبخشی دانش‌آموزان استثنایی	۱۹۰۴۰۱۰۰۰۰
۰	۱۳۰۰۰۰	۱۷۰۲۰۰۵۰۰۰	۱۳۰۰۰۰	برنامه ورزش و سلامت دانش‌آموزان	۱۷۰۲۰۰۵۰۰۰
۲/۲۴	۳۳۶۵۵	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	۳۲۹۱۸	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۸۰۶۰۰۴۰۰۰
۹/۹۷	۱۰۹۹۶۶۵	۱۸۰۱۰۱۹۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانش‌آموزان	۱۸۰۲۰۱۰۰۰۰
۱۱/۶	۱۰۹۷۴۲۳	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۰	۹۸۳۳۵۰	برنامه خدمات رفاهی دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۰
۱۳/۳۳	۳۴۰	۱۸۰۲۰۰۷۰۰۰	۳۰۰	برنامه آموزش‌های شغلی	۱۸۰۲۰۰۷۰۰۰
-۱۳/۹۶	۱۳۶۲۰۰۰	۱۸۰۱۰۰۸۰۰۰	۱۵۸۳۰۰۰	برنامه پرورشی امور تربیتی و توانمندسازی دانش‌آموزان	۱۸۰۱۰۰۸۰۰۰
۱۳/۱۳	۳۳۳۵۰۰	۱۸۰۱۰۱۱۰۰۰	۲۹۴۷۸۷	برنامه راهبردی توسعه مدارس غیردولتی و مشارکت‌های مردمی	۱۸۰۱۰۱۰۰۰۰

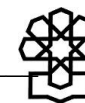
میزان تغییرات	میزان اعتبارات لایحه ۱۳۹۶	کد برنامه ۱۳۹۶	میزان اعتبارات قانون ۱۳۹۵	شرح برنامه	کد برنامه سال ۱۳۹۵
۴	۶۲۴۰۰۰	۱۸۰۱۰۰۷۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	برنامه تربیت بدنی دانش آموزان	۱۸۰۱۰۰۷۰۰۰
۴	۴۱۶۰۰۰	۱۸۰۱۰۱۶۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	برنامه ارتقای سلامت دانش آموزان	۱۸۰۱۰۱۶۰۰۰
۰/۵۳	۷۴۰۳۶۴	۱۸۰۱۰۰۹۰۰۰	۷۳۶۴۸۲	برنامه تأمین کتابهای درسی مواد آموزشی و کمک آموزشی	۱۸۰۱۰۰۹۰۰۰
۲۰	۱۲۰۰۰	۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰	۱۰۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌های	۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰
۲۲	۳۶۶۰۰	۱۸۰۲۰۰۹۰۰۰	۳۰۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی مهارتی	۱۸۰۲۰۰۹۰۰۰
۰/۸۱	۷۷۳۱۲	۱۸۰۴۰۰۳۰۰۰	۷۶۶۸۹	برنامه پژوهش‌های پایه دانشگاهی	۱۸۰۴۰۰۳۰۰۰
۳۳/۵۶	۲۲۴۳۴۲	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰	۱۶۷۹۶۹	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰
-۹/۷۱	۸۳۶۱۳۶۵	۱۸۰۱۰۱۵۰۰۰	۹۲۶۰۶۷۶	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها ساختمان‌ها و ماشین آلات	۱۸۰۱۰۱۵۰۰۰
-	۲۲۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۱۷۰۰۰	-	برنامه آموزش و پرورش دانش آموزان سرآمد	۱۸۰۱۰۱۷۰۰۰
-۵۰	۱۳۶۶۸	۱۸۰۵۰۱۶۰۰۰	۲۷۳۳۷	برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	۱۸۰۵۰۱۶۰۰۰
-	۶۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۱۸۰۰۰	-	برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش آموزان	-
-	۱۰۸۰۰۰	۱۸۰۱۰۲۱۰۰۰	-	برنامه هدایت و ارتقای فعالیت‌های سازمان دانش آموزی	-
-	۱۸۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۲۲۰۰۰	-	برنامه هدایت و پشتیبانی انجمن‌های اسلامی دانش آموزان	-
-	۳۴۴۴۱	۱۸۰۳۰۰۷۰۰۰	-	برنامه آموزش دکترای تخصصی	-
۷۴/۴۲	۳۰۰۰۰۰	۱۸۰۱۰۱۲۰۰۰	۱۷۲۰۰۰	برنامه سنجش آمادگی و استعداد تحصیلی	۱۸۰۱۰۱۲۰۰۰
-	۱۱۶۸۵	۱۸۰۲۰۱۱۰۰۰	-	برنامه آموزش دوره متوسطه حرفه‌ای دانش آموزان با نیازهای ویژه	-
۹/۵۳	۳۳۴۸۰۵۳۹۰		۳۰۵۶۸۵۴۲۶	جمع کل	

* این افزایش ناشی از ادغام برنامه «پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش» در برنامه «پژوهش‌های کاربردی» است.

بررسی اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه

- براساس بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴، (۲۰٪) بیست درصد از منابع حاصل از (۱۰٪) عوارض گاز مصرفی به تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس با اولویت مدارس روستا، تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی مدارس و هنرستان‌ها اختصاص می‌یابد. اما رقم اعتبارات این ردیف در لایحه بودجه ۱۳۹۶ همچون قانون بودجه ۱۳۹۵ عدد (۱) است.

- در لایحه ۱۳۹۶ مجموع اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت آموزش و پرورش معادل ۷۱۵۹۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال قبل به میزان ۲۶/۵۴ درصد کاهش نشان می‌دهد.
- ردیف ۸۰ - ۵۵۰۰۰۰۰ مربوط به سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور - ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان به میزان ۶۹/۱۱ درصد کاهش داشته است. این کاهش به این دلیل است که بخشی از بودجه مربوط به این ردیف در قانون بودجه ۱۳۹۵ پیش‌بینی شده بود. ردیف مذکور جزو ردیف‌های موردی موقت بوده است.
- میزان اعتبارات یارانه شیر مدارس در لایحه ۱۳۹۶ تغییری نکرده است. با توجه به افزایش جمعیت دانش‌آموزی و همچنین افزایش قیمت شیر، انتظار می‌رود که اعتبارات مربوط به این ردیف، متعادل شود.
- اعتبارات ردیف ۱۵۱ - ۵۵۰۰۰۰۰ موضوع ارتقای کیفیت مدارس و پرداخت مطالبات فرهنگیان به‌ویژه بازنشستگان از ردیف‌های متفرقه لایحه ۱۳۹۶ حذف شده است. اما بند «ب» تبصره «۱۲» ماده واحده به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده است تا از محل فروش مازاد اموال دارایی‌های غیرمنقول پس از واریز به درآمد عمومی نسبت به بازخرید کارکنان مازاد رسمی و غیررسمی و پاداش پایان خدمت بازنشستگان از محل اعتبار ردیف ۶ - ۵۳۰۰۰۰۰ اقدام نماید. نکته قابل تأمل در اینجا این است که «پرداخت مطالبات فرهنگیان به‌ویژه بازنشستگان» در اینجا به‌طور اخص، قید نشده است.
- ردیف ۹۴ - ۵۵۰۰۰۰۰ با موضوع سازمان توسعه و تجهیز مدارس کشور - کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مناطق محروم، به میزان ۲۵ درصد کاهش یافته است. همچنین پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان به میزان ۲۶ درصد در لایحه ۱۳۹۶ کاهش یافته است.

جدول ۱۵. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه مربوط به آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در بودجه عمومی دولت

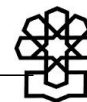
(مقایسه اعتبارات قانون سال ۱۳۹۵ و لایحه سال ۱۳۹۶)

(میلیون ریال)

درصد تغییرات	لایحه بودجه سال ۱۳۹۶				قانون بودجه سال ۱۳۹۵			
	اعتبارات (میلیون ریال)		عنوان	ردیف	اعتبارات (میلیون ریال)		عنوان	ردیف
	تملك دارایی	هزینه‌ای			تملك دارایی	هزینه‌ای		
-	.	۲۰۰۰۰۰	یارانه شیر مدارس	۵۲۰۰۰۰-۱۱	.	۲۰۰۰۰۰	یارانه شیر مدارس	۵۲۰۰۰۰-۱۱
۲۳/۴۵	۷۵۰۰۰۰	.	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس اعتبار موضوع تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۵۳۰۰۰۰-۴۴	۶۰۷۵۰۰	.	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس اعتبار موضوع تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۵۳۰۰۰۰-۴۴
-۱۷/۶۹	۴۰۰۰۰	.	اعتبارات موضوع بند «د» تبصره «۷» - (درآمد حاصل از مالیات بر مصرف سیگار...)*	۵۳۰۰۰۰-۹۲	۴۸۶۰۰	.	اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار ۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش	۵۳۰۰۰۰-۹۴
-	۱	.	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور - اعتبارات موضوع بند ب ماده ۶۵ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۵۳۰۰۰۰-۱۴۶	۱	.	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور - اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۵۳۰۰۰۰-۱۴۹
-	-	-	-	-	.	۱۴۹۶۰۰۰	وزارت آپ - اعتبارات موضوع ارتقای کیفیت مدارس و پرداخت مطالبات فرهنگیان به‌ویژه بازنشستگان	۵۳۰۰۰۰-۱۵۱
-۲۰	.	۱۲۰۰۰	پاداش معوق مناطق محروم فرهنگیان	۵۵۰۰۰۰-۵۰	.	۱۵۰۰۰	پاداش معوق مناطق محروم فرهنگیان	۵۵۰۰۰۰-۵۰
-۶۹/۱۱	۵۲۵۰۰۰	.	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور - ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان	۵۵۰۰۰۰-۸۰	۱۷۰۰۰۰۰	.	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور - ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان	۵۵۰۰۰۰-۸۱
-۲۵	۲۲۵۰۰۰	.	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مناطق محروم	۵۵۰۰۰۰-۹۰	۳۰۰۰۰۰	.	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مناطق محروم	۵۵۰۰۰۰-۹۴

درصد تغییرات	لایحه بودجه سال ۱۳۹۶				قانون بودجه سال ۱۳۹۵			
	اعتبارات (میلیون ریال)		عنوان	ردیف	اعتبارات (میلیون ریال)		عنوان	ردیف
	تملك دارایی	هزینه‌ای			تملك دارایی	هزینه‌ای		
.	.	*۹۰۰۰۰۰	سود تضمین شده، کارمزد و هزینه‌های مربوط به وام‌های خارجی وزارتخانه‌های آموزش و پرورش - بهداشت و درمان - جهاد کشاورزی و نیرو و تعهدات	۴-۶۰۰۰۰۰	.	۹۰۰۰۰۰	سود تضمین شده، کارمزد و هزینه‌های مربوط به وام‌های خارجی وزارتخانه‌های آموزش و پرورش - بهداشت و درمان - جهاد کشاورزی و نیرو و تعهدات*	۴-۶۰۰۰۰۰
-۴۵/۸۳	۳۹۰,۰۰۰	.	(۳٪) از منابع قیر رایگان	۱۵۶-۵۳۰۰۰۰	۷۲۰,۰۰۰	.	(۳٪) از منابع قیر رایگان	بند «ه» - تبصره «۱»
-	-	-	-	-	.	۱۰۸۰۰۰	سازمان‌های دانش‌آموزی**	۳-۳۰-۵۴۰۰۰۰
-	-	-	-	-	.	۲۱۵۰۰۰	اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزی**	۳-۳۱-۵۴۰۰۰۰
.	.	۱۶۰۰۰۰	بسپج دانش‌آموزی	۲۶-۳-۵۴۰۰۰	.	۱۶۰۰۰۰	بسپج دانش‌آموزی	۳-۳۲-۵۴۰۰۰۰
-۲۶	-	۵۰۰۰۰۰	پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان	جدول شماره ۱۸ ردیف ۹	.	۶۷۵۰۰۰	پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان	جدول شماره ۱۸ ردیف ۹
	۱,۹۳۰,۰۰۰	۲,۶۷۲,۰۰۰	-	-	۳,۳۷۶,۱۰۰	۴,۶۶۹,۰۰۰	جمع	
-۴۲/۷۹	۴,۶۰۲,۰۰۰	-	-	-	۸,۰۴۵,۱۰۰	-	جمع	

* چون سهم وزارت آموزش و پرورش مشخص نشده، اعتبار ۹۰۰۰۰۰ میلیون ریال، در سرجمع محاسبه نشده است.
 ** اعتبارات این دو ردیف ذیل ردیف ۱۳-۱۲۷۵۰۰ (فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان) قرار گرفته‌اند.

- در لایحه ۱۳۹۶ جمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش ۳۳۴۸۰۵۳۹۰ میلیون ریال است که این رقم معادل ۹/۵۶ درصد از بودجه کل کشور می‌باشد. از این میان سهم اعتبارات هزینه‌ای وزارتخانه از بودجه عمومی دولت ۱۳/۶۶ درصد و سهم اعتبارات اختصاصی ۰/۴۰۶ درصد و سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱/۵۴ درصد می‌باشد.
- مقایسه لایحه ۱۳۹۶ با قانون ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که دو عنوان «برون‌سپاری و توسعه مشارکت در آموزش‌های کارودانش» و «فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان» به زیرمجموعه‌های ردیف ۱۲۷۵۰۰ وزارت آموزش و پرورش اضافه شده‌اند و از طرفی تعداد برنامه‌های وزارتخانه از ۳۹ برنامه در قانون ۱۳۹۵ به ۴۵ برنامه افزایش یافته است.
- اعتبارات حقوق و مزایای مستمر وزارتخانه در لایحه ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل ۱۰/۵۵ درصد و اعتبارات سایر نسبت به سال قبل ۴/۵۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. از کل اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش ۹۳/۱۶ درصد به پرداخت حقوق و مزایای کارکنان این وزارتخانه اختصاص دارد و تنها ۶/۸۴ درصد از جمع هزینه‌ها صرف «سایر» می‌شود.
- با توجه به اینکه افزایش حقوق و مزایای کارکنان دولت برای سال آینده به میزان ۱۰ درصد اعلام شده و از طرفی با نگاه به عملکرد اعتبارات هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش در سال‌های گذشته پیش‌بینی می‌شود این بخش از اعتبارات در سال ۱۳۹۶ با کسری مواجه شود و آموزش و پرورش به ناچار برای جبران آن از اعتبارات سایر بکاهد.
- در لایحه ۱۳۹۶ اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش معادل ۹۷۱۵۱۵۲ میلیون ریال است که نسبت به سال قبل به میزان ۸/۱۷ درصد کاهش نشان می‌دهد.
- با توجه به فراگیری آسیب‌های اجتماعی در جامعه «برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان» برای نخستین بار به مجموع برنامه‌های این دستگاه اضافه شده است.
- در لایحه ۱۳۹۶ پژوهش‌های کاربردی ذیل هفت ردیف تکرار شده است که جمعاً شامل ۲۰ فعالیت است. این موضوع نشان می‌دهد که این محور برای وزارت آموزش و پرورش حائز اهمیت ویژه بوده است.
- در لایحه ۱۳۹۶ برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها و ماشین‌آلات نسبت به سال گذشته ۹/۷۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم عمده این کاهش مربوط به فعالیت «تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام است».

پیشنهاد

با توجه به ماهیت نقش مجلس شورای اسلامی در فرآیند بررسی و تصویب بودجه پیشنهادهای زیر در خصوص اثربخشی هرچه بیشتر بودجه وزارت آموزش و پرورش ارائه می‌شود:

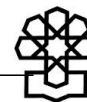
۱. اعتبارات پیش‌بینی شده در بخش هزینه‌ای لایحه با توجه به درصد افزایش سالیانه حقوق و مزایا و افزایش‌های پیش‌بینی نشده و روند عملکرد این بخش در بودجه سال‌های گذشته تکافوی هزینه‌های آموزش و پرورش به‌ویژه در بخش حقوق و مزایا را نخواهد داد بر این اساس برای جلوگیری از تکرار روند کسری بودجه همچون سال‌های پیش که موجب کاهش اعتبارات «سایر» شده است، مطلوب است این مهم مورد توجه نمایندگان محترم قرار گیرد.

۲. با توجه به اینکه هدف بند «ب» تبصره «۲۰» متن ماده واحده، در درجه اول، خلأ قانونی ندارد. در درجه دوم بیشتر ماهیت برنامه‌ای دارد. افزون بر اینها تبصره فوق فاقد شفافیت عملکردی است و نظارت بر اجرا را برای قانونگذار دشوار می‌سازد. از این‌رو به نظر می‌رسد بررسی ابهامات بند «ب» تبصره «۲۰» در چارچوب لایحه بودجه امکان‌پذیر نبوده و در صورت صلاحدید، نمایندگان محترم، پیشنهاد می‌شود دولت موضوع را در قالب لایحه ارائه دهد.

۳. برنامه تأمین توسعه مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها ساختمان‌ها و ماشین‌آلات در لایحه به میزان ۹/۷۱ درصد کاهش یافته است. تقریباً تمام این کاهش مربوط به فعالیت «تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام» می‌باشد.

۴. وزارت آموزش و پرورش برای تحقق برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان که با سه فعالیت عنوان شده است نیازمند شناخت وضعیت موجود آسیب‌ها در جامعه دانش‌آموزی کشور است، بدون داشتن پشتوانه تحقیقات و مطالعات نمی‌تواند در این زمینه توفیق یابد. در صورتی که ذیل این برنامه فعالیت پژوهش کاربردی تعریف نشده است. اما در همین حال بیش از ۲۵۰ پروژه مطالعاتی بدون قید عنوان در سایر بخش‌های وزارتخانه، پیش‌بینی شده است. مطلوب است تعدادی از این پروژه‌های مطالعاتی به برنامه مهم پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان اختصاص داده شود.

۵. با توجه به ضرورت بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد که دارای اهداف کمی و عینی و قابل اندازه‌گیری باشند، به نظر می‌رسد که برنامه‌ها و فعالیت‌های ذیل جزء «کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی» اهداف کلان و کیفی هستند که قابل اندازه‌گیری نبوده و از این‌رو نظارت و ارزیابی اجرای آنها برای قانونگذاران دشوار و چه بسا ناممکن خواهد بود. از این‌رو پیشنهاد می‌شود فعالیت‌های این بخش به صورت کمی و واقع‌گرایانه تدوین شوند.

۶. اعتبارات یارانه شیر مدارس در ردیف‌های متفرقه لایحه، تغییری نکرده است. پیشنهاد می‌شود با توجه به افزایش جمعیت دانش‌آموزی و نیز افزایش قیمت شیر و اهمیت نقش شیر در سلامت دانش‌آموزان، اعتبارات این قسمت متناسب گردد.

منابع و مآخذ

۱. سالنامه آماری وزارت آموزش و پرورش سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵.
۲. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور، بخش آموزش و پرورش، معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی، دفتر مطالعات اجتماعی، شماره مسلسل ۱۴۶۷۶، بهمن‌ماه ۱۳۹۴.
۳. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور، بخش آموزش و پرورش، معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی، دفتر مطالعات اجتماعی، شماره مسلسل ۱۴۰۵۹، آذرماه ۱۳۹۳.
۴. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، بخش آموزش و پرورش، معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی - دفتر مطالعات اجتماعی، شماره مسلسل ۱۳۴۲۴، دی‌ماه ۱۳۹۲.
۵. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، بخش آموزش و پرورش، معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی - دفتر مطالعات اجتماعی، شماره مسلسل ۱۲۹۰۲، اسفندماه ۱۳۹۱.
۶. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، شورای عالی انقلاب فرهنگی، آذرماه ۱۳۹۰.
۷. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، ابلاغی مقام معظم رهبری.
۸. نقشه جامع علمی کشور، شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۸۹.
۹. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور، نکات مهم و محورهای تصمیم‌گیری، معاونت پژوهش‌های اقتصادی - شماره مسلسل ۱۴۰۴۱، آذرماه ۱۳۹۳.
۱۰. متوسلی، محمود و محمدرضا آهنجیان. اقتصاد آموزش و پرورش، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۹۳.
۱۱. قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.
۱۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور.
۱۳. قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۱۴. قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور.
۱۵. لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور.
۱۶. قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۸/۱۸.
۱۷. قانون تنظیم مقررات مالی دولت، مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۱.
۱۸. قانون الحاق برخی مواد قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۶.
۱۹. آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری، مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۲۱.
۲۰. آیین‌نامه اجرایی ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب هیئت وزیران، مورخ ۱۳۸۱/۷/۱.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۲۲۱

شناسنامه گزارش

شماره چاپ: ۳۶۳

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت: ۲۲۰

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۹/۲۰

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور ۲۴. بخش آموزش و پرورش

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه آموزش و پرورش)

تهیه و تدوین کنندگان: موسی بیات، فرحناز حسام

ناظران علمی: علی اخوان بهبهانی، ایروان مسعودی اصل

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۹/۲۴